

Marienburg manifestet

Vi, de nordiske ledere, er enige: Smartphones, sociale medier og kunstig intelligens har forandret den verden, vores børn og unge vokser op i.

Vi ved, at konsekvenserne for deres trivsel, mentale sundhed, kognitive læring og udvikling allerede udgør en alvorlig risiko, og vi kender endnu ikke det fulde omfang.

Vi befinder os midt i et omfattende socialt eksperiment – drevet frem af en hastig teknologisk udvikling – hvor der er en reel fare for at påføre det mest værdifulde i vores samfund – vores børn og unge – varig skade.

Vi ønsker en grundlæggende forandring af, hvordan digitale platforme designes. Adgangen sker ofte for tidligt, er for omfattende og stemmer i utilstrækkelig grad overens med børns sunde vækst og læring. Profit må ikke prioriteres højere end vores børns trivsel og velfærd.

Vi risikerer for første gang i historien at opfostre en generation, der har sværere ved at koncentrere sig, lære og trives. Alt for mange børn vokser op med fysisk inaktivitet. Konstante forstyrrelser. Det kan vi ikke acceptere.

Vi ønsker at udfordre techgiganternes magt. Så det er demokratiske værdier – og ikke kommercielle interesser – der driver vores samfund fremad.

Vi tager ansvaret på os. For vores børn og for vores samfundsmodel. Vi har endnu ikke alle svarene, men vi sætter os for at finde dem. Hellere i dag end i morgen.

En forandret verden for børn og unge

Vi deler i Norden en lang tradition for et stærkt og sundt fælles syn på barndommen. En barndom, hvor børn udvikler sig til selvstændige og handlekraftige individer i robuste demokratier. Formet af fællesskaber bygget på gensidigt engagement, aktivitet, fri fantasi, fælles fortællinger og sunde menneskelige relationer.

Det er et verdenssyn og et sæt grundlæggende værdier, som vi ønsker at værne om.

Techgiganterne udfordrer de værdier og den barndom, vi ønsker at beskytte. De stjæler vores børns tid og opmærksomhed. Mange børn tilbringer i dag adskillige timer dagligt i digitale miljøer – uden tilstrækkelig vejledning og opsyn.

Digitale teknologier udsætter børn for kommerciel udnyttelse, afhængighedsskabende design, misinformation, manipulation, "kaninhuller" og – i værste fald – digital mobning, vold, selvskade og ekstremisme. Indhold, som ingen børn bør udsættes for.

Med den hastige teknologiske udvikling er kunstig intelligens nu også blevet en del af børns liv alt for tidligt. Venner erstattes af chatbots. Det rejser vigtige spørgsmål om børns sociale udvikling, kritiske sans og deres evne til at danne selvstændige vurderinger.

Empati, mod og evnen til at koncentrere sig. Det er færdigheder, vi udvikler i barndommen. Gennem leg og venskaber, der formes i fysisk samvær med andre. Ikke gennem skærme og sociale medier.

De alvorlige konsekvenser taler for sig selv: en svækket evne til at koncentrere sig, dalende trivsel, og senest viser PISA-resultaterne, at vores børn og unge klarer sig markant dårligere i læsning, matematik og naturfag, end de tidligere har gjort.

Vi skal ikke stoppe den teknologiske udvikling. Men alt for længe har vi naivt fokuseret på de positive effekter – især når det gælder vores børn. Det slutter nu.

Vi er nødt til at sikre, at den digitale verden tjener vores børns interesser – ikke omvendt.

Vi forpligter os

Som nordiske regeringschefer, definerer vi denne udfordring som en afgørende fælles prioritet. Vi vil handle både nationalt og i fællesskab. Vi vil bruge vores samlede indflydelse til at vende udviklingen – både i Europa og internationalt.

Vi er nødt til effektivt at regulere sociale medier og skærmbrug for børn og unge. Vi har lovgivning eller anbefalinger vedrørende aldersgrænser på vej. Vi bevæger os mod skoler, der er fri for private skærme. Vi har også taget skridt i EU-regi for at skabe et mere sikkert digitalt rum. Samtidig styrker vi den digitale dannelse hos børn, forældre, omsorgspersoner og fagfolk for at hjælpe børn med at trives i en digital verden.

Dette er kun begyndelsen. Vi vil undersøge mulighederne for at regulere techgiganterne endnu hårdere. Vi vil fortsætte arbejdet med nationale og europæiske aldersgrænser for sociale medier. Vi vil have private skærme ud af skolerne. Og vi vil bekæmpe afhængighedsskabende algoritmer og design på sociale medier.

Vi er forpligtede til løbende at udvikle og implementere nye og innovative løsninger. Det, der står på spil, er vores børns læring, mentale sundhed, læringsparathed og udvikling – og i sidste ende vores demokrati og vores tillidsfulde samfund.

Barndommen tilhører vores børn. Ikke techgiganterne.

Mette Frederiksen

Beinir Johannesen

Jens-Frederik Nielsen

Jonas Gahr Støre

Ulf Kristersson

Krístrún Frostadóttir

Petteri Orpo

Katrin Sjögren